

Vår saksbehandler: Ingrid Rønning Strand

Vår dato:
05.05.2023
Vår referanse:
2023/251

Innkalling til 3. rådsmøte i faglig råd for naturbruk - 27. april 2023

Tid: Torsdag 27. april 2023

kl. 10.00 – 15:00

Sted: Fellesforbundet, Lakkegata 53, 0187 Oslo

Part	Innkalt	Forfall
Arbeidsgiver	Marte Gustad Iversen, Spekter (Norges Bondelag) Espen Lynghaug, NHO (Mat og drikke) Kristin Slyngstad, NHO (Skogbrukets landsforening) – deler av møtet	Ole Troland, NHO (Sjømat Norge) Bjørn Lauritzen, MEF
Arbeidstaker	Endre Lie, LO (Fellesforbundet)	Audun Stautland, Norges Fiskarlag Erlend Hansen, LO (Norsk sjømannsforbund) Karina Veum, LO (Arbeidsmandsforbundet)
Pedagogisk personell	Bjørn Jensen, Skolenes Landsforbund	Trine Merethe Paulsen, Utdanningsforbundet Henning Bratthammer, Utdanningsforbundet
Annen organisasjon		Inger Anita Smuk, Norske Reindriftsamers Landsforbund
KS	Arne Jostein Vestnor, KS (skoleeier)	Bodil Hørlück Berg, KS (skoleeier)
Elevrepresentant		Alva Mathilde Sunde Gjersøe, Elevorganisasjonen
Sekretariatet	Ingrid Rønning Strand, Udir	

Dagsorden for møte 3, 2023:

- 1.3.23 Godkjenning innkalling/dagsorden
- 2.3.23 Fellesmøte med SRY og FR
- 3.3.23 Statistikk

- 4.3.23 Kriterier for etablering av kryssløp – justering
- 5.3.23 Utviklingsredegjørelsen
- 6.3.23 Informasjonsflyt
- 7.3.23 Orienteringssaker
- 8.3.23 Eventuelt

Behandling av sakene

1.3.23 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Referat fra møte godkjennes per e-post og publiseres på sryogfagligerad.no i etterkant av rådsmøtet.

Vedtak: Innkalling og dagsorden godkjent.

Innspill fra rådet på innkalling: ønsker å motta alle sakspapirene som vedlegg heller enn som lenker i sakslisten. Fagansvarlig minner om at lenkene til alle saksdokumentene ligger i Sharepoint en uke før møtet. Det er mulig å gå via disse heller enn via lenker hvis det er lettere.

2.3.23 Tema og tidspunkt for fellesmøte med SRY og FR

I tråd med retningslinjene for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Udir inviterer SRY minst en gang i året de faglige rådene til et felles møte for å drøfte overordnede problemstillinger og saker som har betydning for flere faglige råd. På forhånd skal de faglige rådene melde inn saker som har betydning for flere råd.

Fellesmøte i 2022 hadde følgende temaer:

- Implementering av fagfornyelsen
- Modulstrukturert opplæring
- Temaer for utviklingsredegjørelsene
- Arbeidet med ny lov og forskrift

SRY-AU har bedt om innspill til temaer fra de faglige rådene for høstens fellesmøte, og gjerne også når i høst et slikt møte vil passe best.

Innspill på tidspunkt:

- Ny opplæringslov og forskrift.
- Fagfornyelse, ifm nasjonal evaluering til høsten.
- YFF. Knyttet til forskriften om hvordan man vurderer YFF og en generell oppfølging av faget. Et halvt år av fag- og yrkesopplæringen består av YFF og rådet foreslår en åpen diskusjon om hvordan faget fungerer og kan styrkes.
- Eksamen og eksamensarbeid. Samarbeid om eksamensarbeidet kan være vanskelig og rådet foreslår at dette kan være et av temaene for fellesmøte.
- Åpen post. I stedet for mye program og orienteringssaker må det også settes av plass til partenes egne saker og diskusjon mellom pratene.

- Diskusjon om arbeidsform / samarbeidsform mellom partene og Udir. Hvordan samarbeide best mulig? Sett i sammenheng med stadig mindre fagkompetanse hos partene og Udir i tillegg til økt bruk av konsulenter.
- Oppnevning av prøvenemder – retningslinjer og nytt læreplanverk. Diskusjon om retningslinjer for å gjennomføre fagprøver.

Innspill på tidspunkt: Ingen preferanser på tidspunkt, men helst før desember.

Vedtak: Fagansvarlig sender SRY-AU forslag til tidspunkt og temaer på bakgrunn av forslag fra rådsmedlemmene i FRNA.

3.3.23 Statistikk: søkere til skole- og læreplass skoleåret 2023-2024 – til diskusjon

Hensikten med å orientere om statistikk og å diskutere utviklingstrekkene innenfor naturbruk er å bevisstgjøre oss om status for utdanningsprogrammet. Dette kan også være nyttig i forbindelse med utviklingsredegjørelsene.

Litt om søkertall og læreplasser generelt

Fristen for å søke skole- og læreplass var 1. mars for skoleåret 2023-2024 for samtlige fylker. Det søkes plass til vg1, vg2, vg3 og læreplass. Søkerne kan sette opp en prioritert liste med flere ønsker. Statistikken som presenteres her er en oversikt over søkerens førsteønske. Utdanningsdirektoratets analyser viser søkere til offentlige videregående skoler.

Søkerne har mulighet til å forandre på rekkefølgen på ønskene sine utover våren. Fristen for dette varierer fra fylke til fylke. Derfor må tallene ses på som foreløpige, og de gir ikke det helt riktige bildet på den endelige fordelingen av søkere til videregående opplæring for det kommende skoleåret. Det har også vist seg at søkertallene er noe høyere når førsteinntaket gjøres til sommeren. Dette er fordi fylkene også tar imot søknader som kommer etter søknadsfristen 1. mars.

Dette [analysenotatet](#) forteller mer om årets søkertall.

Hovedpunkter søkertall:

- 51 prosent av søkerne har yrkesfaglig utdanningsprogram som førsteønske.
- Søkningen til yrkesfag har økt de siste årene i et flertall av fylkene. I Oslo har utviklingen gått i motsatt retning. Her søker kun 25 prosent yrkesfag.
- Flere jenter søker de tradisjonelt guttedominerte utdanningsprogrammene.
- Helse- og oppvekstfag har størst nedgang i antall søkere, både til skole og læreplass. Det er 1 700 færre søkere til vg1 sammenlignet med i 2020.

Når det gjelder **læreplass** (søkere som har fått lærekontrakt) rapporterer fylkeskommunene tall på hvor stor andel søkere som har fått lærekontrakt i løpet av et kalenderår (per august, oktober og desember med startdato innen utgangen av måneden). Dette [analysenotatet](#) forteller mer om situasjonen rundt læreplasser.

Hovedpunkter læreplass:

- Tallet på søkere til læreplass i 2022 har falt med 400 sammenlignet med 2021.
- Mer enn 8 av 10 søkere starta i lære i bedrift.
- I perioden oktober 2021 til og med september 2022 blei det inngått 24 900 nye lærekontrakter. Det er 400 flere enn året før.
- Det er flest nye lærlinger i bygg- og anleggsteknikk.

- Totalt var det 28 100 godkjente lærebedrifter i 2021–22. Av disse hadde 75 prosent lærling det siste året.
- 29 000 tok fag- eller svennebrev. Det er 500 færre enn året før.
- 9 av 10 nyutdanna fagarbeidere innen bygg- og anleggsteknikk er i arbeid.
- 86 prosent av lærlingene fikk fag- eller svennebrev innen fem år etter at de starta i lære.
- Delen lærlinger som oppnår fag- eller svennebrev innen fem år er høyest innen elektro- og datateknologi med 93 prosent.
- Stor økning i delen som har fullført etter to år for restaurant- og matfag og design og handverk.

Fagansvarlig legger frem statistikk for naturbruk. [Se vedlagt presentasjon.](#)

Spørsmål til diskusjon:

- Hva forteller statistikken om elevenes valg av utdanningsprogram og programområde?
- Hvordan har tallet på søkere til læreplass utviklet seg?
- Hva kan være årsak til økning i søkertallene?

Oppsummering fra diskusjon i rådsmøtet:

Søkertall:

- Rådet stilte spørsmål om differansen på søkertall til vg1 og vg2. Dette må følges opp.
- Naturbruk har høye tall på påbygg etter vg2 (35,3%). Særlig gjelder dette heste- og dyrefaget og landbruk og gartneri og skogbruk.

Læreplasser:

- Naturbruk hadde nedgang i søkere som får læreplass. Er dette en trend?
- Rådet ønsker mer info om hvor det blir av elevene som ikke får læreplass og om de evt får læreplass andre steder.
- Hvilke fag ble rammet av korona og ser vi fremdeles en effekt av denne nedgangen?
- Det er viktig å følge med på nye lærefag fremover, særlig vg2 heste- og dyrefaget og vg3 dyrefaget. Får elevene læreplass og hva skjer med de som ikke får dette.

4.3.23 Kriterier for etablering av kryssløp: del 2

Udir er i oppdrag 2023-002 *Justering av kriteriene for kryssløpsordningen* bedt om å justere kriteriene for å opprette nye kryssløp i den yrkesfaglige tilbudsstrukturen. Arbeidet med å tydeliggjøre kriteriene skal skje i dialog med de faglige rådene og fylkeskommunene. Anbefaling til Kunnskapsdepartementet skal sendes innen 1.juni.

I februar 2023 vurderte de faglige rådene hvordan dagens kriterier blir forstått og hvordan dagens kriterier fungerer i behandlingen av forslag om kryssløp. Etter Udir sin vurdering viser anbefalingene fra de faglige rådene at det er et behov for å gjøre justeringer i ordlydene til kriteriene. Målet er blant annet at kriteriene skal bli lettere å forstå for forslagsstillere, og fremme likebehandling av forslag om å etablere kryssløp. [I vedlagte dokument ligger en oppsummering av innspill fra de faglige rådene og våre forslag til justerte ordlyder.](#) Se også covernotat [her](#).

Spørsmål til rådene:

1. Er forslaget om justert ordlyd i kriteriene forståelig?

2. Vil kriteriene fungere for faglig råd i behandling av forslag om kryssløp?
3. Har rådet forslag til endringer i justert ordlyd av kriteriene?

Frist for å gi innspill er 2. mai.

Diskusjon: Rådet diskuterte ny ordlyd i kriteriene og støtter forslaget om nye kriterier, «faglig forutsetning» og «faglig fordel». Under «faglig fordel» støtter rådet alternativ 2, men foreslår å stryke «fagarbeider» i første setning og heller skrive «elev /lærling».

Vedtak: AU og fagansvarlig formulerer tilbakemelding basert på innspill i rådsmøtet. Fagansvarlig sender tilbakemelding til saksbehandlere innen 5.mai.

5.3.23 Utviklingsredegjørelsen: utkast til oppdragsbrev

Som kjent arbeider direktoratet med en videreutvikling av utviklingsredegjørelsene. Utdanningsdirektoratet har opprettet samhandlingsplattformen www.yrkeskomp.no. Plattformen ble presentert for rådenes kontaktpersoner for utviklingsredegjørelsene i innspillsmøtet 6. mars. Her landet vi på å bruke yrkeskomp.no som samhandlingsplattform i arbeidet med utviklingsredegjørelsene og at rådene får hvert sitt arbeidsområde på plattformen.

I prosessen med videreutviklingen av utviklingsredegjørelsene har de faglige rådene bidratt med innspill både rettet mot innhold, tidspunkt for gjennomføring, verktøy og arbeidsformer. På bakgrunn av disse innspillene har sekretariatet nå utformet et utkast til oppdraget for utviklingsredegjørelsene. Les utkastet til oppdragsbrev [her](#), **Vi ønsker rådenes innspill og tilbakemeldinger til utkastet.** Deretter innarbeides innspillene så godt det lar seg gjøre før det endelige oppdraget sendes ut i mai/juni.

I tillegg ønskes det **innspill på utkast til temaer, spørsmålsformuleringer og kunnskapsgrunnlag til utviklingsredegjørelsene**. Se utfyllende beskrivelse av saken [her](#) og vedlagt i innkalling.

Tilbakemeldinger sendes til carine.gronholz@udir.no innen 12. mai 2023.

Vedtak: Rådet har ingen tilbakemeldinger på utkastet oppdragsbrevet eller til temaer og spørsmål til utviklingsredegjørelsen. I tillegg til rapporten fra [Oslo Economics](#) foreslår rådet at [NIBO-rapporten «Landbrukets kompetansebehov og utdanninger»](#) er en del av kunnskapsgrunnlaget i FRNAs arbeid med utviklingsredegjørelsen. Begge rapportene legges ved referatet.

6.3.23 Forslag om «aktuelt»-e-poster for bedre informasjonsflyt

Sekretariatet foreslår å sende ut "aktuelt"-e-poster til faglige råd og SRY for å oppnå bedre og regelmessig informasjonsflyt av nyttige orienteringer for rådsmedlemmene. Sekretariatet ønsker rådenes tilbakemeldinger på forslaget. [Se mer informasjon i saksnotatet.](#)

Spørsmål til faglige råd:

- Er det ønskelig å motta regelmessig «aktuelt»-e-poster fra sekretariatet? (legg gjerne til en kort begrunnelse)
- Har rådet innspill til nyttig innhold, egnet hyppighet eller annet?

Tilbakemeldinger sendes til carine.gronholz@udir.no innen 15. mai 2023.

Diskusjon: Godt forberedte saksdokumenter til møtet er viktigere enn informasjon på mail. Rådet mener det er viktig at denne type utsendinger ikke erstatter orienteringssaker og ikke regnes som dette.

Hvis det opprettes en «aktuelt»-e-post foreslår rådet at den kan inneholde noen faste poster og en oppdatert kalender. Rådet synes ikke det kommer for mye informasjon og mailer fra Udir i dag.

Rådet understreker at Udir må veie nytten av en slik e-post opp mot arbeidet med å lage en og konkluderer med at det ikke er et uttalt ønske om å motta faste nyhetsbrev fra Udir.

Vedtak: Fagansvarlig formulerer tilbakemelding basert på diskusjonen i rådsmøtet. Fagansvarlig sender tilbakemeldingen til Carine Gronholz innen 15. mai 2023.

7.3.23 Orienteringssaker:

- **Orientering om forslag til ny opplæringslov og arbeid med forskrift**

Forslag til ny opplæringslov lagt frem for behandling i Stortinget 24. mars:

<https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/skole-og-opplaring/ny-opplaringslov/>

SRY har satt ned en arbeidsgruppe som gir innspill på ny forskrift. Udir planlegger en felles høringskonferanse for de faglige rådene i høst. Se mer informasjon [her](#)

- **Invitasjon: seminar om modulstrukturert opplæring**

Udir arrangerer seminar 11. mai, 12:00 til 15:45 på Radisson Blu Plaza. AU er invitert, men hvert AU vurderer hvem som skal delta fra rådet. Seminaret blir en oppfølging av webinar om modulstrukturert opplæring. Temaet for seminaret er implementering av modulstrukturert opplæring og hvordan opplæringen vil foregå i praksis. Vi ønsker å legge til rette for gruppearbeid og refleksjon på tvers av rådene.

Vedtak: Sakene tas til orientering.

Marte (Spekter/Norges Bondelag) og Arne Jostein (KS) deltar fra FRNA på seminar om modulstrukturert opplæring. Fagansvarlig undersøker om Trine Merethe (Utdanningsforbundet) også blir med.

8.3.23 Eventuelt

Rådsmøter: Neste rådsmøte er 6. juni. Dette er et fysisk møte. NHO undersøker om det er ledig møtelokaler, hvis ikke blir møtet hos Udir. Innspill fra rådsmedlemmer: færre møter og behandle flere saker på hvert møte.